

ԵՆԻՏՎ առաջարկները կիրառործվեն

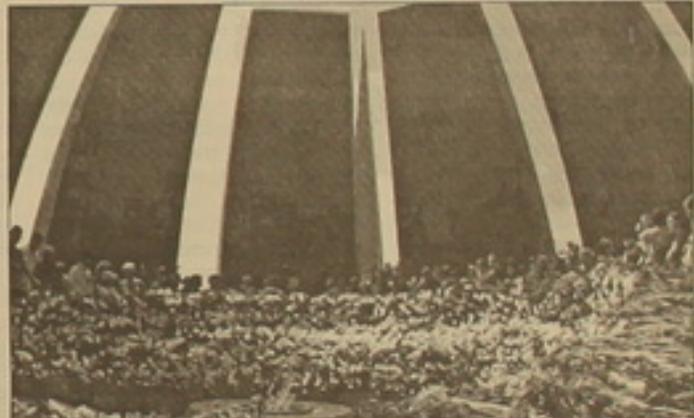
Նախագահ Սերժ Սարգսյանի կարգադրությամբ ստեղծվել է աշխատանքային խումբ՝ Եվրոպայի խորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի՝ Հայաստանի ժողովրդավարական հասարակությունը զորեղացիությանը վերաբերող թիվ 1609 բանաձեռնում ամփոփված առաջարկությունների իրագործման համակարգման նպատակով: Կարգադրությունը ստորագրվել է Նախագահ Սարգսյանի մոտ կայացած խորհրդակցության արդյունքում: Խումբը ղեկավարում է ՀՀ Նախագահի աշխատակազմի ղեկավար Հովիվ Արախանյանը: Խմբի կազմում ընդգրկված են ԵՆԻՏՎ ՀՀ ԱԺ Պատվավորական անդամները, Նախագահի օգնականը, արտաքին գործերի, արդարադատության փոխնախարարները, գլխավոր դատախազի տեղակալը, Հանրային հեռուստատեսության Նախագահն ու Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի ազգային հանձնաժողովի Նախագահը: Խմբին հանձնարարված է երկարաթյա ժամկետում ներկայացնել առաջարկություններ առաջիկա հայերի վերաբերյալ:

ԱՊՐԻԼ 24

Պիսի գար օրը, որ Եղեռնի զոհերի հիշատակի օրն իսկ դարձնեին սովորական Այս դեպքում «ինչու» անխնայաբար հարցադրում է

ՄԻԼՈՆԵՆ ՏՈՐՈՒՆՅԱՆՆԵՐ Հայերի մասին այնքան արբեր ու այնքան խայսաբոլե կարծիքներ կարելի է հայտնել, որ մեզանից ամեն ինչ հավասար է: Բայց կան հարցեր, որոնց դեմում գոնե տղերքս հեղինակը մի որոշ ժամանակ առաջ հաստատաբար կհորձեր ուզածը այլապես մեկին արհամարհել, քեզ համար ազգային հարցեր են, ազգային Երեւի, արժեքներ, որ սուր ու ըն-

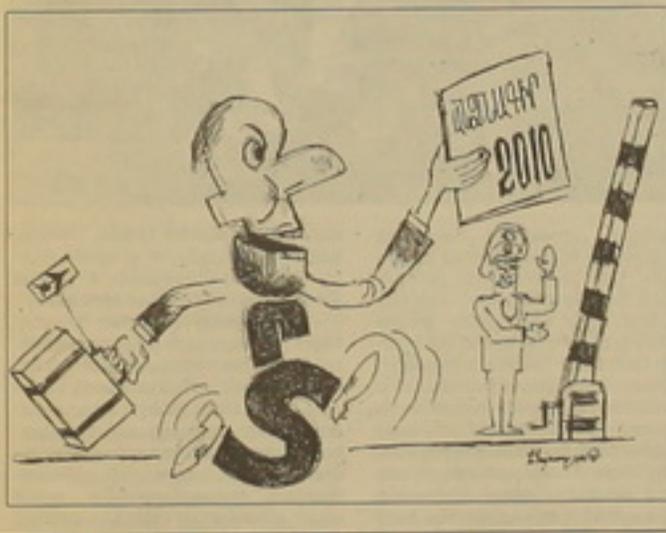
ու դրանց ընդհանրությունը: Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակի օրը ոչ մի կերպ այլ ընկալումներ չէր առաջացնում, իսկ հիշատակի օր էր դարձել միայն մոռացության դեմ հիշողությանը պայքարելու նպատակին ծառայելու համար: Եվ եթե արդեն առաջ արդիվ 24-ին ժիզոնակալները սանող ծառայարհին վրդովմունքի առիթ էին դառնում արեւածաղկային տաճար-

դուների են բոլոր հայերի, առանց բացառության բոլոր հայերի համար: Սակայն հանգամանքները ցույց էին տալիս, որ անհիմն են մեզանցից ղեկավարող են հանդուրձելու բոլոր փորձերը եւ սին՝ վեհուրջան բոլոր դրսեւորումներին հավասարապես ձգտումները: Ամենայն դեպքում այնքան ժամանակահատվածի կերպով են միայն ստեղծվում այնպիսի հասկացությունների քվանտիտատիվ ձեւակերպումներն ու ընկալումը, ինչպիսիք են հարգանք, հղաճություն, արժանապատիվությունը եւ այլն: Միջոցներ այդ ամենի առ ոչինչ դառնալու համար մի ֆանի վայրկյան իսկ բավարար է, որ հիասթափության ձեւով ավերում է ժամանակի ընթացքում կերպով արժեքներ

Հայաստանի սարածքում ֆաբրեր, Հայաստանից դուրս՝ անձնագրեր

Կարգադրության հաստատված Հայաստանի միջոցառում համակարգը կանոնակարգող հայեցակարգը երեկ ներկայացնելով, Հայաստանի փոխնախարար Արարատ Մահեստյանը հայտնեց, որ 2010-ից Հայաստանում ներդրվելու են կենսապահական սվալներով անձնագրեր եւ ֆաբրեր: Անձնագրերը անհրաժեշտ են այլ երկրներ մեկնելիս, իսկ ֆաբրերը՝ Հայաստանի սարածքում: Բարձրագույն ցվելու են անուն, ազգանուն, հայրանունը, ծննդյան փյուռը, հասցեն, ստորագրությունը, տեղադրվելու են լուսանկարը եւ 4 մասնիկ հեծերը:

Փոխնախարար Մահեստյանը հայտնեց, որ այս կենսապահական սվալներով համակարգը գործում է Եվրոպական երկրներում եւ ներկայացրեց էստոնիայի ֆաբրերն ու անձնագիրը: Նշելով, որ էստոնիայի համակարգը լավագույններից է Եվրոպայում եւ Հայաստանի համար սկզբնաղբյուր է ծառայել, նա քվարկեց այն բոլոր սվալները, որոնք ներառված են էստոնացիների ֆաբրերում: Դրանք են անուն-ազգանունը, լուսանկարը, մասնաձեւերը, ծննդյան փյուռը, հասցեն, աշխատանքի քույրությունը, կեցության քույրությունը, հաղափառությունը, երեխաների անունները, ամուսնական վիճակը, մայրենի լեզուն ուր է եւ այլն: Եվրոպայում ֆաբրերը փոփոխված են, բայց Հայաստանում, քանակության դասակարգով, կլինեն առանց փոփոխության:

Կտրուկ սասանումներ 300 խոճոր հարկատուների գանկում

Որոշ ընկերություններ զգալիորեն ավելացրել են վճարումները, մյուսները՝ նվազեցրել

Հայաստանի հարկային դեպարտամենտը հաղորդակցել է «Ազգ», 23 ապրիլի 2008) այս արված հունվար-մարտ ամիսներին առաջին 300 խոճոր հարկատուների գանկը: Տվյալները առանձնահատկությունն այն է, որ առաջին անգամ ամենախոճոր հարկատու Հայաստանում դարձել է բրգային կառուցողական «Ղ-Տելեկոմ» («Վիվակոմ»): Այս ընկերությունը փաստորեն ոչ միայն հաջողությամբ մեծ էր շուկայում եւ դարձավ բրգային կառուցողական, այլև մեծաթիվ խոճոր հարկատուների գանկի վերին հորիզոնականներում է լինում, ինչպես նաեւ հայտնի է իր բարեգործական ձեռնարկումներով: Այժմ էլ «Ղ-Տելեկոմ» առաջինն է 300 առավել խոճոր հարկատուների գանկում, վճարելով 6,8 մլրդ դրամ հարկեր: Ընդ որում Երեւանի քաղաքապետը ու նկատահար կազմել են 3,8 մլրդ դրամ: Հանձնարարության համար նշելով, որ անցյալ ամիսը առաջին եռամսյակում այս ընկերության վճարած հարկերի ընդհանուր գումարը կազմել է 2,9 մլրդ դրամ:

Տեր-Պետրոսյանի կողմնակիցները դիմում են Եվրոպային

Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի շարքից հաղորդում են, որ Համաժողովրդական Երեւանի կենտրոնը որոշել է Նախարարությանը հայտ Եվրոպային, որով «Եվրոպային» 2008-ի փետրվարի 19-ի Նախագահական ընտրությունների արդյունքների կեղծման հետ կապված Հայաստանի Հանրապետության ղեկավար մարմինների կառույցի հրաշալիստումները: Հարցի Նախարարության մասին համար ստեղծվել է փորձագետների աշխատանքային խումբ Հայաստանի եւ օտարերկրյա իրավաբանների մասնակցությամբ:

Գեներալ Գուրգեն Մելիքյանը Պաշտպանության նախարար

Նախագահ Սերժ Սարգսյանն ապրիլի 23-ին ստորագրել է գեներալ-լեյտենանտ Գուրգեն Մելիքյանին Հայաստանի Հանրապետության Պաշտպանության նախարարի տեղակալի էլ քիլունի ղեկավարությանը ազատելու հրամանագիր: Ֆեբրուարի, որ արդեն երկու փոխնախարար է ազատվում աշխատանքից:

«Մելգոնյանը ղեկ է վերաբարգվի»՝ հանուն սփյուռքի եւ Հայաստանի

Կիսակի օրը՝ ապրիլի 20-ին Նիկոսիայում ավարտված «Արեւմտահայերի ազգային խորհրդի կազմակերպի» 6-րդ համընդհանուր ելույթում ներկայացրել էր Նախարարի նախկին վարչապետ Անուշահան Դանիելյանը խոստացել է հանդիպել ՀԲԸՄ-ի ղեկավարներին, որ լուսնական այդ վարժարանը վերսին քաջի իր դրոշմը: «Հայաստանի ներկա հանրապետության Երեւանը է ըլնում Եվրոպայի կենտրոնում եւ Մեծավոր Արեւելին այնքան մոտիկ քաղաքակարգ մեզանց կրթության ունենալը», ասել է նա եւ Երեւանի, որ «դրոշմի փակումը ազգային կուրսուս էլին»:

Հաղորդելով այս մասին, Նիկոսիայից «Ազգի» հասուկ թղթակից Մասիս Տեր-Քարոզը հավելում է, որ Անուշահան Դանիելյանը ավելի նպատակահարմար է համարել բարեկամական Կիտոսի կառավարության քաղաքական եւ նյութական աջակցությունը վայելող վարժարանի վերաբարգումը, քան ՀԲԸՄ-ի առաջարկած «Մելգոնյան ամառա-

դարանքի կազմակերպումը», ասել է նա: Կերպարան օգտին արտահայտվել են նաեւ կրթության նախկին նախարար, Պաշտպանության նախարար Նախիբյան-Ենիգեյանը, «Ազգան» ամսագրի գլխավոր խմբագիր Երան Գուրգենյանը, Լիբանանից մանկավարժ Արմեն Ունեբեյանը, լրագրող եւ քաղաքականությանը առնչվող Մասիս Տեր-Քարոզը եւ լրագրող-իրավաբան Մանուկ Յըղզյանը: Կոնֆերանս-համընդհանուրը որոշեց ընդունել մի ֆանի ամիս հետո դարձյալ հանդիպելու Ինտերնալիստիկ հայոց լեզվի, Պաշտպանության եւ ազգային ժառանգությունների ղեկավարման կարևորագույն հարցերը:

Ն. Երիցյան. «Շինարարությունը մեր սնտեսության աճի բարձիչն է» Բացվեց «Մեր տունը-2008» ցուցահանդեսը

«Այսօր շինարարությունը դարձել է բարձրագույն մեր սնտեսական աճի, եւ դա բարձրագույն մեր սնտեսական աճի, եւ դա բարձրագույն մեր սնտեսական աճի, եւ դա բարձրագույն մեր սնտեսական աճի...»

«Այսօր շինարարությունը դարձել է բարձրագույն մեր սնտեսական աճի, եւ դա բարձրագույն մեր սնտեսական աճի, եւ դա բարձրագույն մեր սնտեսական աճի...»

Պետական մասնավոր համագործակցության լուծարման հարցում հարկադրաբար կատարվող փոփոխությունները, մասնավորապես, հարկադրաբար կատարվող փոփոխությունները, մասնավորապես, հարկադրաբար կատարվող փոփոխությունները...

«Պետական մասնավոր համագործակցության լուծարման հարցում հարկադրաբար կատարվող փոփոխությունները, մասնավորապես, հարկադրաբար կատարվող փոփոխությունները...

«Ազգ»-ը օրվա 2-րդ համարում լույս տեսնում է «Մեր տունը-2008» ցուցահանդեսի փակումը...»

«Ազգ»-ը օրվա 2-րդ համարում լույս տեսնում է «Մեր տունը-2008» ցուցահանդեսի փակումը...

«Ես համոզված եմ, որ մեզ մոտ է նոր իրավունքային ստեղծում...»

«Ես համոզված եմ, որ մեզ մոտ է նոր իրավունքային ստեղծում...»

«Երկուստեք ձեռքով եւ արտոնյալ յուրախոսությամբ...»

«Երկուստեք ձեռքով եւ արտոնյալ յուրախոսությամբ...»

«Ներքին գործերի նախարարի...»

«Ներքին գործերի նախարարի...»

Հանդուրժողականության մթնոլորտի ձեւավորումն՝ առաջնային խնդիր

Ըստ մարդու իրավունքների պաշտպանի

Են ստի ունենում է այն հնչողությունը ստանում՝ ՄԻԴ-ն իրավունք ունի արտաքին հարաբերակցի գերակշռելու համար...»

Են ստի ունենում է այն հնչողությունը ստանում՝ ՄԻԴ-ն իրավունք ունի արտաքին հարաբերակցի գերակշռելու համար...

«Ներքին գործերի նախարարի...»

«Ներքին գործերի նախարարի...»

«Ներքին գործերի նախարարի...»

«Ներքին գործերի նախարարի...»

Պիսի գար օրը, որ Եդեռնի զոհերի հիշատակի օրն էր իսկ դարձնեին...

1-ին շրջից

1-ին շրջից

«Ներքին գործերի նախարարի...»

«Ներքին գործերի նախարարի...»

«Ներքին գործերի նախարարի...»

«Ներքին գործերի նախարարի...»

«Ազգ»-ը օրվա 2-րդ համարում լույս տեսնում է «Մեր տունը-2008» ցուցահանդեսի փակումը...»

«Ազգ»-ը օրվա 2-րդ համարում լույս տեսնում է «Մեր տունը-2008» ցուցահանդեսի փակումը...

ԱԶԳ

ՉԵՂԱՄԱՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Արմենոցիդի դասնական ու ֆաղափական դասճանները

Եթե խոսելու լինենք հայ ժողովրդի դասնական մասին, ապա կարող ենք համարել կործանված երկու մասի, մինչև ցեղասպանությունը և ցեղասպանությունից հետո: Մեր դասնական այս ցրածանը, որը մեծ կոչում են էղեն, Տեղափոխություն, հայկական կոստանոնքը և վերջապես Արմենոցիդ, լուրջ ուսումնասիրման և վերլուծության կարի ունի հասկալիս Դայաստանի երրորդ Դանտեսիության անվանագրությունը մշակելու սեսանցումը:

Անդրադառնալով Հայոց ցեղասպանությանը՝ Արմենոցիդին, յոթս է նեմ, որ այն հնարավոր եղավ դասնական մի բարձր դասնականների՝ Օսմանյան կայսրության հայրենական, Առաջին համաշխարհային պատերազմի արևելաքսյան և բուսական տնտեսության ստեղծման ազգայնամովական գաղափարախոսության հզորացման ժամանակ: Կարող ենք ասել, որ այս իրադարձությունները, սակայն, միայն եկան ավարտելու այն ֆաղափարությունը, որն Օսմանյան կայսրությունը վարում էր հայության հանդեպ իր ստեղծման օրվանից: Ընդհանրապես անդրադառնալով Օսմանյան կայսրության

հասկանություններից էր, այսինքն՝ երբ կայսրությունը չունի իր մեծությունը: Մնացած կայսրությունները՝ Գոսմանական, Ռուսական, կամ Բրիտանական, հայրայնություն հետ էլ ունենին իրենց քուն հայրենից, դասնական սահմանները, որտեղ իրենք կարող էին ապրել և Եսունակել գոյատևել: Օսմանյան կայսրության հիմնադիր թուրքերի հայրենիցը՝ Կենտրոնական Ասիան ու Արիօն էին, ու վերադառնալով նրանք յնչին դասնական, հետևաբար յոթս էր ստեղծվել սեփական հայրենիցը՝ մեծությունը: Իսկ նման հայրենիցը ինչպիսիք թուրքերի համար կարող էր դասնակ Փոքր Ասիան, որը թագավադական ճանաչություն ուներ թե՛ իր աշխարհագրական դիրքով և թե՛ հետագայում նոր կայսրություն կառուցելու առումով: Իսկ այս սահմաններում հազարավայրեր Եսունակ ապրում էին հայերը, հույները և ասորիները: Եվ ֆահի ու այս սահմանի սիրող համայնությունը արեւելյան Երջանները զբաղեցնում էին հայերը, նրանք էլ առաջին հերթին դարձան հարձակման հիմնական թիրախը:

Օսմանյան կայսրության հայրայնությունը կանխելու համար թուրքերը փորձեցին առաջ հանել սարքեր գաղափարախոսություններ, որոնք, ըստ նրանց, կարող էին միավորել կայս-

րություն և իզուր չէ, որ երիտթուրքերի՝ «Իթիհադ վե թուրքի» իշխանության գալուց հետո արգելեցին ազգային՝ հայկական, հունական, արաբական, և ազգային սիրտը որ միությունները:

Եվ այսպես, վերը ճարտարակերպ կարող ենք գալ հետեւյալ եզրակացության, որ Օսմանյան կայսրության դասնական քունը փորձերը ճախողվել էին, ճախողվել էին նաեւ ստանդարտ ու իսլամիզմի ֆաղափարախոսությունները: Թուրքացման ֆաղափարախոսությունը իրականացնելու համար ժամանակ չկար, հետևաբար թուրքերը իրենց առջև նույնակ էին դրել ստեղծել մաքուր թուրական տնտեսություն՝ քնաբնդելով թուր ոչ թուր ժողովուրդներին: Եվ այս երազների իրականացման ճանաչարհին նրանց առջև կանգնած էր կայսրության անձնամեծ Իրստանյա ժողովուրդը՝ հայությունը: Կարող ենք ասել, որ արդեն այդ Երջանում մյազ էր, որ հայության ճակատագիրը որոշված է:

Արմենոցիդն ու իսլամը

Հայոց ցեղասպանության ժամանակ իսլամի գործնի դերի մասին լուրջ անգամ են գրել հայ և օտարերկրյա դասնականները, կարծիքներն այստեղ միանանակ են. չնա-

Արմենոցիդ

Արմենոցիդ (armenocide)՝ հայասպանություն, այս սերմնով է առաք հայսնի դասնական Սուսա Պրենց թուրքացրել 93 տարի առաջ Օսմանյան կայսրությունում սեղի ունեցած հայկական ողբերգությունը: Եթե հայսնի լին իրավադատաբան Ռաֆայել Լեմելեն ստեղծելով գենոցիդ (genocide)՝ ցեղասպանությունը բառը և միավորելով լատինա-հունական ցեղ ու սպանություն բառերը քանկանում էր ցույց տալ, ողբ այն արիավիրք, որը սխառնում է զանգվածային կոստանների ենթարկված ժողովրդին, ապա Արմենոցիդ արհայտությունը կոնկրետապարտ է և հարցին էրմիլ թուրքացում է ալիս: Ըստ որդիներ Լիլիոյա Ըովհաննիսյանի, Արմենոցիդ արհայտությունը «չ միայն լեզվական, այլև ֆաղափարական եղ է, որը Եսունակ կոնկրետ էրմիլ թուրքացում է արմենների՝ հայերի, որոնք ցեղասպանի, էրմուսի անորոշական ունեցումը: Ես այն ստեղծան հասակ է ու կոնկրետ, որ այլընտրանքային մեկնաբանության սեղի չի տալիս»: 20-րդ դարակաղ Օսմանյան կայսրության սարածրում Արեւմտյան Հայաստանում սեղի ունեցած հայկական ողբերգությունը փոխեց մի անորոշ ազգի ճակատագիր և միտմնելով ժողովրդի հիտուրության մեջ, դարձավ իսլամի, և արդեւ, և արդեւ, որ մաքանելով ժողովրդի հիտուրությունը խոր տղի է թողել ժողովրդի ճակատագրում անորոշումը փոխելով նրա դասնականը, զարգացման ու գոյատևման ողբ ընթացքը: Թեմե անցել է 93 տարի, սակայն այսու էլ մեծ գոյությունը դայար են ձղում ցանկանալով մեզ հնարավորիս աղափարել նման արիավիրների կոնկրետությունը, իսկ դրանք բացատրելու համար կարելու է հասկանալ Արմենոցիդի առաջացման դասնական և ֆաղափարական դրադասանումները:

ությունում ապրող ժողովուրդներին: 19-րդ դարի երկրորդ կեսին առաջարկված նոր օսմանիզմի գաղափարը նույնպես ուներ միավորելու ժողովուրդների քանս համարվող այդ կայսրության ազգերին, անկախ նրանց կոնկրետ ու էրմիլ դասնականությունից: Օսմանիզմի գաղափարաբանների կարծիքով՝ վերկոնկրետ և ազգային այս գաղափարախոսությունը հրադուսի կլինեիր կայսրության մյուս ազգերի համար և հնարավորություն կստեղծեր կանխելու անջատական այն տանադարությունները, որոնք անկախ էին թուրքերի սեղանած ժողովուրդների մեջ: Սակայն ի սկզբանե էլ մյազ էր այս գաղափարախոսության արհեսականությունը և ողբ սնանկությունը, հետևաբար ստանդարտը չէր կարող դառնալ այն Եսունակը, որը կմիավորեիր Օսմանյան կայսրության ժողովուրդներին: Իրեն չարդարացրեց նաեւ Արդուլ Հանիդի երկրորդի առաջ Խաւած իսլամիզմի կամ դասնականիզմի ֆաղափարախոսությունը: Այս գաղափարախոսության նույնպես էր իսլամի Բողի Եսունակ միավորելու մասնիզմի արհայտությունը կազմող մասնիզմական ազգերին և հասկալիս անձնամեծ ժողովրդի՝ իսլամի հիմնադիր արաբներին: Սակայն արաբների համար թուր ստեղծանները չէին կարող դասնակ նոր իսլամիզմի դասնականիզմը, հետևաբար միավորումը իսլամի հողի վրա նույնպես չկայացավ: Օսմանիզմին և իսլամիզմին փոխարինելու եկան թուրքիզմի գաղափարախոսությունները: Սրանք, ի սարքերություն նախկինների, ընդունելով իրենց ինչպիսիական անցյալը, նույնպես ունենին ստեղծելու նոր կայսրություն, որի սիրտը յոթս էր լինել Փոքր Ասիան, իսկ այն, ի սարքերություն հայրավող կայսրության, յոթս էր Եսունակը դերի Կովկաս, այնտեղից էլ Կենտրոնական Ասիան ու Արիօն: Այսինքն՝ այն սահմանները, որտեղ ապրում էին թուրքալեզու ազգերը: Փաստորոշ, այս գաղափարախոսությունը լինելով ընդգծված ազգայնամովական իր առջև նույնպես էր դնում վերադառնալու սեփական արմաններին և միավորելու թուր թուրքալեզու ազգերին: Այս գաղափարի իրականացման ճանաչարհին կանգնած էին հայերը, որոնք սեղի էին դրած Փոքր Ասիայի և Կովկասի թուրքալեզու ցեղերի միջին: Դասնականիզմի հետևորդները նույնպես ունենին վարելու անցյալ թուրքացման ֆաղափարա-

յան թուրքերի փորձին՝ օգտագործելու կոնկրետ գործուն հայրերի դեմ զարդեր կազմակերպելու համար, այն չհաջողվեց: Օսմանյան կայսրության անձնամեծանակ ժողովուրդը՝ արաբները, չղաջատանց այս գաղափարը, մեծանաստար միջկոնկրետ քաղաքներ կազմակերպել չհաջողվեց: Սակայն, չնայած այս փաստին, մինչ օրս հայ հաստակության մեջ սիրադասում է այն կարծիքը, թե հայկական ցարդեր եղել են հենց կոնկրետ հողի վրա և որ իսլամական երկրներում Երջադասված հայերը դասադասված են: Իրականության հետ ոչ մի անցյալություն չունեցող այս գաղափարը ժամանակ առ ժամանակ Երջանում են ներսի և դրսի սարքեր ֆաղափարական Երջանակները, ցույց տալու համար արաբների ֆաղափարախոսության մեջ այլընտրանքի բացակայության փաստը: Սակայն իրականում օսմանյան վերջին ստեղծան Սեմեդը Հիմեդերոցի՝ Իրստանյաների սրազանք դասնականը՝ ցիհաղ հայաստանի փաստը նույնպես էր հետադարձում արդարացնելու հայրերի նկատմամբ կասարվելի՜ բողությունները, զանգվածային կոստանները ու այդ գործում թուր մասնիզմականների Երջանակները: Սակայն իսլամական աշխարհում մեծ ինչինակություն վայելող արաբ ասլաւանաբանները և կոնկրետ աստեղծությունը չղաջատանցին ցիհաղ գաղափարը: Հիջազի կասարվելի և Սեմիայի Երջանակները իբն Ալի և Հաբեմուլին, որը սերում էր Սոմանեդը մարգարեի ստեղծելու համարվում էր անձնամեծ ինչինակությունը մասնիզմական աշխարհում ու սուննի մասնիզմականների հողերը առաջնորդ էր, ոչ միայն չղաջատանց ստեղծանի որոշումը, այլև իր սարածան համանագրով՝ Հիբիլայի լուրջացրեց թուր ուղղափառ մասնիզմականների օգնել հայրերի և դասադասվել նրանց: Ըստ արաբ առաջնորդների և հաստակալ արաբ ժողովուրդը օգնում էին Դեր Չորի անադասներում հայսնական հայրերին, իսկ թուրքական բանակի արաբական զոկանները հրաժարվում էին կռուել հայրերի դեմ: Թուրքերի փորձերը՝ օգտագործելու արաբների Ռաֆայելի հայրության իննստաստեղանական կռիվները ճեղելու համար, ավարտվեցին անհաջողությամբ: Օսմանյան կայսրության Եսունակ լուրջացրեցի արաբ կասարվելու որդական հրաժարվում էին կասարել հայրերի սեղանում և կոստաններ

կազմակերպելու մասին Կոնկրետ եկան հրամանները: Այստեղ կարելու է նեմ մի փաստ ես. Օսմանյան կայսրության Իրստանյա քնակության դեմ սրազանք դասնական ստեղծան Սեմեդը Հիմեդերոցը հայաստանը դասնակից, Իրստանյա Գեմանիայի «օրդությունը» սսանալուց հետո միայն: Ընդհանրապես յոթս էր նկատել, որ այն ժամանակ, երբ մասնիզմական արաբները վստանգելով իրենց կամեղ օգնում էին հայրերին, Իրստանյա Եվրոպան կամ օգնում էր թուրքերին (օրդակ)՝ կայքերական Գեմանիան, Ավստրո-Հունգարիան), կամ չսեսնելու էր Եսունակ Արեւմտյան Հայաստանում կասարվող զանգվածային ցարդերը: Անդրադառնալով եվրոպական սերունդների դիրտուճանը՝ նկատել, որ այն երկակի էր. մի կողմից օգտագործելով հայկական հարցը, վերջիններս խասնկում էին կայսրության ներին գործերին, հարուցելով թուրքերի դժգոհությունը, մյուս կողմից էլ Եսունակ դեմոկրատ եվրոպացիների ակնկալությունն էր կանխում կամ դադարեցնում հայրերի կոստանները այս կամ այն վիայեթում: Սակայն ասել, թե դասնականի ժամանակ եվրոպական երկրները հնարավորություն չունեցին ազդելու երիտթուրքերի ֆաղափարական վրա, նույնպես

չեն կարող: Այստեղ դեր խաղաց ֆաղափարական նույնականացման գործունը, այսինքն՝ այն վակելով հայրերի կոստանի վրա, եվրոպացիները ցանկանում էին հետագայում դա օգտագործել Թուրքիային մեղադրանքներ ներկայացնելու համար, հերքական զիջումներ կոնկրետ ակնկալելով:

Արմենոցիդի դասնական դասերը

Մարդկության դեմ կատարված անձնագրախոսելու երեսույթի ցեղասպանության Արմենոցիդի ուսումնասիրությունը կարելու Եսունակություն ունի ոչ միայն ժամանակակից սերունդի, այլև ներկա ֆաղափարական գործիչների և թուր նրանց համար, ովքեր ձեռնարկում կամ այսպես թե այնպես ազդում են Հայաստանի ներին ու արաբիս ֆաղափարական ուղղությունների վրա: Հարկավոր է հասկանալ անձնագրախոսը, որ ժամանակակից Թուրքիան ձեռնարկել է Հայոց ցեղասպանության Արմենոցիդի հետանումը: Չլինեիր Հայոց ցեղասպանությունը, գոյություն չէր ունեցն նաեւ ժամանակակից Թուրքիան, ներկա սահմաններում: Սա այն ճեմարությունն է, որը լավ են հասկանում Արևելայի Նախկին ու ներկա իշխանությունները, և այս փաստով է բացատրում այն մեծ ժողովուրդությունը, որը նրանք դրսուտում են ցեղասպանության ճանաչման փաստի նկատմամբ: Կարող են նույնիսկ յոթնել, որ ժամանակակից Թուրքիային ցեղասպանության ճանաչումը վայելեցում է ոչ այնքան նյութական կամ հողային հասուցման դասազգեցնելու փաստով, որքան խնդրի բարոյական կողմով: Հիմնական Թուրքիան կատարվել է կերծ արեւելային համակարգի վրա, որտեղ որոշա հետս ասլաւանացվել են մարդիկ, որոնք կոնկրետ են ցեղասպանություն իրազորողի խաւանք և, այդ ժողովրդի հետսներն ու մեծական հայսնի գործիչները իրականում միլ քանով են սարքերում մարդասպանից, որի ձեռները բարախված են անմեղ մարդկանց արյան մեջ: Նման բացահայտումները, հասկալիս Թուրքիայի ժամանակակից սերունդի համար, որը մեծանաստեղծանող նույնիսկ սերյակ չէ 20-րդ դարակաղ Օսմանյան կայսրությունում սեղի ունեցածի մասին, բարոյական հարկան ու հարկախ կոնուս կլինեն, ինչը իր հերթին կարող է հանգեցնել այդ տնտեսության ֆաղափարը: Իսկ որ սեփական հողության ու բարոյական կերտարի ոչնչացումը կարող է կոնկրետապար վրեւ անն մի տնտեսության ու ազգի համար, արդեն դասնական ճեմարություն է:

Այնուհետ, ուղեմ են չուղեմ, փաստ է այն, որ Արմենոցիդի դասնական ինչողությունը հավերժ կմնա հայ ժողովրդի ճակատագրում, ձեռնարկելով ու կողմնորոշելով նրա ֆաղափարախոսությունը ոչ միայն հարեան Թուրքիային, այլև այն երկրների հանդեպ, որոնք այսպես թե այնպես, իրենց ակնկալության կամ անսարքերությամբ նույնպես են ցեղասպանության իրագործմանը: Միաժամանակ, այդ ինչողությունը հնարավորություն է տալիս հետագայում բացատրելու Արմենոցիդի կրկնությունը ու երկրի ազգային անվանագրության համակարգը նման արիավիրների բացատման սկզբունքով կատարել:

Հայաստանում այսօրվա գրահասարակական ոլորտը տյազիր գրի համակային առատությամբ երբևէ այսպես այլի չի ընկել. ամենաբազմազան ընույթի և որակի գրականություն ուղղված հասարակական տարբեր գրքերի Ոլորտի մասնագետները, սակայն, դրանց մեջ արձանագրում են արժեքային փոքր հատված: «Ազգ. Առևտրային-Վաճառական» բաժնու է «Գրերի տեսություն» խորագիրը, որի մերի կենդանացողը թե թողարկման կատարման, թե՛ բովանդակային առումով, մեր կարծիքով, արժեք ենթակայացնող վերջին ցրանի տյազություններ:

ՀՐԱԾՅԱ ՄԱՐԻՔԵԿՅԱՆ

Ժիլ Կորտունանշ «Մի կիրակի Կիզալիում Քրավազանի մոտ»

Երևան, «Գիտանք» հրատ., 2007, 208 էջ:

Այս վեպը «XXI դարի արձակ» մասնագրի երրորդ գիրքն է: Մասնագրով բազմանվում է յուրաքանչյուր միայն արտասահմանյան ժամանակակից հայերի գրողների 2000 թվականից հետո յուրաքանչյուր ստեղծագործությունները: Կանադացի ժամանակակից գրողի վեպը դասնում է աշխարհին հայերի երրորդ գեղարվեստական մասին, 1994-ին ԱՖրիկայում՝ Ուանդալայում երկրի բնակչության մեծամասնությունը կազմող հուսուներդ տյանդի ենթակային մոտ մեկ միլիոն տարիների: Բ. Կորտունանշը վեպում հիշատակում է հրեական Գոլոմոթը, սակայն լուր է հայկական երեքերի մասին. այդ լուրերը չեն վերագրում նրա անտեղակայությունը վեպի բազմանվից նրան նամակ է ուղարկել՝ հիշեցնելու համար հայկական երեքերի մասին, սակայն Կորտունանշն այդ նամակին ետ լուրերով է դասախոսել: Վեպի իրադարձությունների առանցքում կանադացի լուրերի և տուրիստի կնոջ սիրո ողբերգական դրամատիկությունն է: Կորտունանշն իրական են, եւ չնայած այդ ամենին, վեպը վիստազրական չէ: Կորտունանշը համախոս իջնում է սահմանված հասարակության ստեղծագործություններից: Կեպի հերոսները վարակված են ճիտով, նրանք գիտեն, որ իրենց տյասական է անխոսակիցի բնագրերը, բայց շարունակում են ապրել սեռական խախտման մոտիվներով: Ուստի, որ կարող են մահանալ տյանդից առաջ, հանի որ «Ինտու» մահը գերադասում են տյանդից: Այս վեպի անհատի մահվան դասախոսականության մասին է, որ Բանյուի «ժամանակ»-ը մեծ առաջնություն է ուղղում հասարակության դասախոսականությանը:

Վեպը մեծ արձագանք է ստացել աշխարհում, կանադական մամուլն այն անվանել է «Տարվա գիր», բազմանվի է բազմաթիվ լեզուներով, հիմն է ծառայել գեղարվեստական կրթության համար, արժանացել է մի հանի գրական մրցանակների:

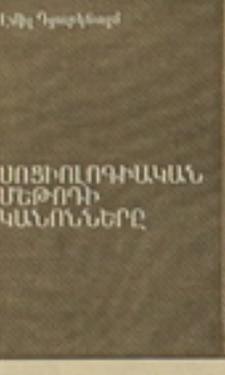
ԺԻԼ ԿՈՐՏՈՒՆԱՆՇ

Էմիլ Դյուրկհայմ «Սոցիոլոգիական մեթոդի կանոնները»

Երևան, «Սարգիս Խաչենց», 2006, 200 էջ:

«Սոցիոլոգիական մեթոդի կանոնները»- ֆրանսիական սոցիոլոգիական դպրոցի հիմնադիր Էմիլ Դյուրկհայմի մեթոդաբանական կարևորագույն աշխատությունն է, որն իրականում համարվում է սոցիալական գիտության մասին ֆեյսն ու գլուխգործոցը:

Է. Դյուրկհայմը սոցիալական փաստը սահմանում է որոշու վարի եւ մտածողության այնպիսի փոքր, որը դուրս է անհասակական գիտակցությունից եւ ունի հարկադրական ազդեցություն անհասակական գիտակցությունների հանդեպ: Որոշու անհասակական հարկադրանքի այնպիսի օրինակ է. Դյուրկհայմը խոսում է այն մեխանիզմների մասին, որոնք բազմամարդ հավաքների ժամանակ ազդում են անհասակական գիտակցության վրա: Ազդում են նույնիսկ այն ժամանակ, երբ դրանք հավաքակա են մարդու բնույթին, թեեւ համախոս մարդն անընդամենը համակված դրանցով չի զգում դրանց գործադրանքի մեծությունը: Սոցիալական փաստերը մեծ է դիտվում որոշու իրեն՝ այսինքն մեծ է ընդունել նրանց օրենսդրությունը. սա սոցիալական փաստերի դիտարկման հիմնական կանոնն է: Երբ սոցիոլոգը ձեռնամուխ է լինում սոցիալական փաստերի որևէ կարգի ուսումնասիրությանը, մեծ է ձգտի դրանք դիտարկել այն կողմից, որտեղից որ դրանք ներկայանում են իրենց անհասակական դրսեւորումներից անբաց: Իր առաջադրանք մեթոդի կանոնները է. Դյուրկհայմը հաջողությամբ կիրառել է «Ինտուստյանություն» աշխատության մեջ՝ ինտուստյանությունը դիտարկելով որոշու սոցիալական իրողություն՝ խոսափելով հոգեբանական վերլուծությունից եւ փիլիսոփայական իմաստավորումներից:

Էմիլ Աիորան «Մեկան լինելու անհարմարության մասին»

Երևան, 2008, «Իննագիր գրական ակումբ», 300 էջ:

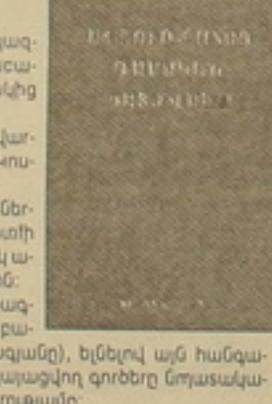
Ազգությամբ ռումինացի (գրերի մեծ մասը ֆրանսերեն են) Էմիլ Աիորանը XX դարի երկրորդ կեսի մտածողություն է բերում XIX դարի «Լյանի փիլիսոփայության» մասնավորապես Նիցցեի եւ Շոպենհաուերի փիլիսոփայության ուրու ավանդույթներ: Աիորանին ետ հասում են Նիցցեի ճիշտիզմը, Շոպենհաուերի հոռեմտությունն ու մաշկությունը, Աիորանը ետ խոսափում է փիլիսոփայական համակարգերից: «Աիորանը, Թովմա Ալիբեյի, Գեզել, մեի երեւ սրկացնողներ: Բանակայության ամենակա մեջ համակարգ է. փիլիսոփայության մեջ եւ ամեն ինչում»: Ինչպիսի գրի առաջադրանքի հեղինակ Մարկ Նեանյանն է նկատում՝ նրա ունի բնութագրական է Նիցցեի հասկանալի գրվածքը. Նիցցեի մեան գաղափարներ է շարունակում, աֆորիզմներ է հրամցնում. փիլիսոփայում է մուսի հարկաններով: («Աֆորիզմը. կրակ է առանց քոցի: Գրակա նուս, թե ինչու ոչ ու չի ուղում սահմանա նրա կողմին»): Էմիլ Աիորանը: Երբեմն Աիորանը մտածում է զգացողություններով, քանի որ կեղծ զգացողություն չկա: Գրանախ նրա խորհրդանշաններն անմիջականորեն շարունակում են Նիցցեի փիլիսոփայության ուրու թեմաներ. մասնավորապես Ասեծո հոսախա հերիմը: Նիցցեի հայտարարում էր Ասեծո մահը, Աիորանը կարծիքով՝ եկեղեցին եւ ասկանաբանությունը կարծանգել են Ասեծո հոգեվազր: Այս գրի աֆորիզմները հարկաններ են սեղում առ կեցողություն, Ոչինչ, Ասկան, մարդ եւ հասարակություն: «Մեկան լինելու անհարմարության մասին» գիրը չգլուխային յուրօրինակ գլուխ է:

Սփյուռփահայ դասական դասնվածի

ԵՊԳ հրատարակչություն, 2007, 400 էջ:

Այս ժողովածուն սփյուռփահայ դասնվածի ընտանի կազմելու երկրորդ փորձն է «Ուսանողի գրադարան» մասնագրով յուրաքանչյուր սեռան «Սփյուռփահայ դասնված» երկհատյակից հետո: Ընդգրկված են սփյուռփահայ դասնվածի լավագույն վարդերը՝ Գալոթ Ծաղկան, Գալոթ Մեծուրի, Գամասեղ, Կոստան Չարյան, Շահան Շահուր, Գալոթ Կարապետ: Գրում առաջին անգամ հայաստանյան ընթերցողին են ներկայացվում նաեւ գրողներ, որոնք տյազվել են միայն սփյուռփահայ մամուլում: Կոստան Չարյանի դասնվածներն առհասարակ առաջին անգամ են ներկայանում հայաստանյան ընթերցողին: Ուսագրով է. ու ժողովածուն կազմող (կազմել, ծանոթագրել եւ գրողների կենսագրական-բնութագրականները գրել է բարեհասակական գիտությունների դոկտոր, պրոֆ. Արեւուն Ավագյանը), ելնելով այն հանգամանից, որ այն ուղղված է արեւելյախ ընթերցողին, ներկայացվող գրողները նրապակահարմար է գեղե տյազել արեւելյախ լեզվի ներկա ուղղադրությամբ:

Լիլիթ Աիմոնյան Տոմարային ծիսաշար

Գառու առաջին. Տոմար. Նոր Տարի, Սուրբ Ծնունդ
Երևան, «ՎՄԿ-Պրինց» հրատ., 2006, 294 էջ:

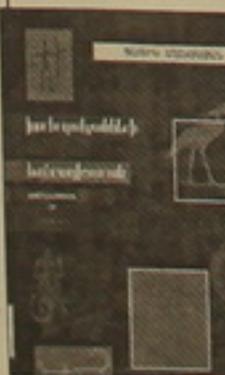
«Տոմարային ծիսաշար» մասնագրի առաջին հատորը Նոր Տարի եւ Սուրբ Ծնունդի մասին խորհրդանշական վերլուծություն է: Ինչպես գեղարվեստի, այսինքն մարդկային վերահսկողությունից դուրս ամեն մի երեւոյթ ժամանակը դարձել է դասնունդի առաջին, ուրի հետ հաղորդակցվել են մեծի, առատելի, մոգության, խորհրդանշական լեզվի այլ միջոցներով, անցել են հազարամյակներ, մարդ սովորել է իրեն ծառայեցնել ժամանակը, ստեղծել ժամանակի չափման միջոցներ եւ սարքեր, բայց դեռ շարունակում է տոմարային մասին միջոցով դասեղ ժամանակ ասկանությունը: Օտերն իրենցից ներկայացնում են խորհրդանշանների մի լեզու, որի խորում քանված իրական իմաստը ժամանակակից մարդուց արդեն հեռացել է անհասկանալի փնտելու ասիման: Օրինական արտողություններ ժամանակակից մարդու համար դարձել են անհասկանալի գեղարվեստներ, սակայն այդ ամենն ունի առատելական ժամանակներում քանված իր իմաստը: Եռանգագե-Ֆրկլորագե, հոգեբան Լիլիթ Աիմոնյանի գիրն այդ ամենի հիմնական գիտական բացահայտում՝ վերլուծությունն է. այս գրի նրապակ ժամանակակից մարդն մեծի, տոմարային խորհրդանշաններն սեփականության սկզբնական դարձնել է: Գրի վերջում կրված են նոսազված նունները եւ բանաստեղծական սեփական ժողովածուներ, վերլուծություններ ուղեկցվում են հեթանոսական դասկերներով: Ընդ որում այս ծանուկեի աշխատությունն ունի շարունակական գիտական հասկ մեթոդ եւ հիմնված է ֆրկլորագիտական, հոգեբանական, ազգագրական, մշակութաբանական լուրջ ուսումնասիրությունների վրա:

Գագիկ Մանատյան «Լուրի հղանշանների հանրագիտարան»

Երևան, 2007, «Նեանակ հրատ.», 344 էջ:

Գանագիտարանային հոդվածները համակարգված են ըստ խորհրդակարգերի. գրում ներկայացված են երկաչափական, կենդանիների, թռչունների, քոչուրի եւ կարեի առավել հայերի ավելի քան 1000 խորհրդանշան: Ուսումնասիրված է մշակութաբանական, կրոնական, վերլուծական հոգեբանության եւ այլ բնագավառների հսկայական գրակա նություն: Գանագիտարանային հոդվածները համեմատական մեթոդով են գրված. քանի որ նույն սիմվոլը տարբեր ժողովուրդների մոտ տարբեր թուլանդակություն կարող է ունենալ: Որոշու երկաչափական խորհրդանշաններ վերլուծություն են ենթարկված ոչ միայն երկաչափական դասկերները՝ ցրանագից, փառակոսին, ծանակունին եւ այլն, այլեւ դրանց ամենատարբեր համակցություններով ստեղծված (յանհա, ձկան փուկի, վեցանիս աստղ եւ այլն), դրանք որոշու մե կիրառան եւ այդ մեկին սիմվոլիկ թուլանդակություն հաղորդան խորհրդանշանները (Ուրորոս՝ օղակաձեւ օձ, որը կնում է իր ուղեղ, մոզգական փառակոսի, ին-յան՝ Գեռակուր Արեւելում եւ Կենտրոնական Ասիայում առական (Յան) եւ իգական (Ին) սկզբները խորհրդանշանող ցրանագից): Այս խորհրդակարգում են նաեւ ծառատյանական ուրու կատուներ, որոնց մեջ կիրառված է երկաչափական համաչափությունը, երկաչափական դասկերանաձեւություն սկզբունները (քոչուր, լաբիրինթոս, գլոբոլ): Գանագիտարան վերլուծության են ենթարկված խաչի տարբեր սեփականներ: Յուրաքանչյուր խորհրդակարգ, այսինքն գրի յուրաքանչյուր բաժին ունի իր ծանոթագրող հոդվածը՝ գիտահանրամասնելի վերլուծությունը, քանի որ խորհրդանշանի ըմբռնումը դասնունդն է ուրուակի գիտելի եւ իմացություն: Գիրը հրատարակվել է մեծապատկերով, դասկերագրով եւ տյազությունը՝ բարձրակարգ:

ԱԶԳ-ՆԵՐՈՂԻՐ

ՍԻՊՈՒՐԻԱՆԻԱՅ ԿԱՐՎԵԱՍ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԹՈՐՈՍԵԱՆ

Առաջին անգամ Ջալենը հստակացրել է սեփական իր դերը: Լոր արձանագրության էի այդ օր եւ հարսնորդի բացասման համաձայն, կերպի առաջին լարի մեկի արձանագրողը նկարելու Սիբարցի բառակազմով երկար էր ու աշխարհակալ սեփականներ՝ ունենցող ըստ, ուրիշները՝ զոց: Կը յառաջանայի դաճախորդն, երբ յանկարե նճարեցի Ջալենը հստակացրել սեփականի մը մեջ, կրճակը դարձուցան դրան, կախարհ կիսանդրիի մը վրայ: Իր մասին լսել էի ու սեփական իր նկարը բերի մը մեջ: Տեսած էի ճանի իր հանի մը հարգակները ԵՈՒՆԵՍԿՕ-ի Քարձանային սպորտի մեջ: Այդ Երզնիսի Ջալենը միակ արձանագրողն էր հայրս: մեջ: Կեցայ լայն մը ու հիացական դիտելի իր ախարհային երջանակը: Գազի համար սարկան ըլլալու էր, երկար մազերը ետեւ սանձած արիստի սեփական, վերագրած կախարհ յոթըքան մեջ:

Անի կախարհի մեծանոր Սանթրիի հետ, նկարչական արձանագրող, Ջալենը կախարհ արձանագրողության բաժնի մեջ, ուր յաջող սարկ սկսաւ ախարհի մասին եզրիէ ելիւնները:

Երկրորդ հանդիպումս Ջալենին հետ տեղի ունեցաւ 1956-ի փետրուար ամսուն, Փարիզ Սիբի հիւանդանոցին մեջ, երբ այցելութեան եկան էր ինչ, նկարչի Տիգրան Տառնանին հետ: Ծանօթացանք իրարու եւ դարձանք մտերմ բարեկամներ:

Չիանդաւորեցնել ելլել եմ սկսայ յաճախել Քուզի: Ամեն կէսօր կը ծաւելի համալսարանին ճաւաղանը, որ մը հանդիպեցայ Ջալենին, ծագեցին համար ծախ կազմած ուսանողներու խումբին մեջ: Միասին ծաւելել եմ գազին մտնալու Բոնապարտ, ուր հաստատուեցին Քուզիի հայ սոցիալ, Տիգրան, Արամ Եւզեան, Տրչաս եւ Արթ: Տառնան կը մասնոր իր նոր արկածախնդրութիւնը Թրանսուպիան հետ...

Բառական եմ Ջալենն ու ես ոտի վրայ մեկնելու, եւ՝ դժուր Սիբի, Ջալենը՝ դժուր Քուզի: Ժամագրութեան յաջող օրուան համար, ու շարք եր:

Ջալենը կը ընայրէր յարգութիւնս ետեւը՝ Օրէլ Լոնոնի մեջ, Լոնոն փողոցի վրայ: Ժամը 3:00-ին հասայ իր մօտ: սեփական դասերուն կային հանի մը զննարկութիւններ իմն էր Սիբիանցի յայն մեջուսկալը, ու կը ներկայացնէ «Վերջին դասարան»-ին Անտոնի մեծի, Վախիկանի մեջ:

ԱՐԴԻ ԴՈՒՍԱՅԱՅ ԶԱՄԱՅՆՔԻՆ ՍԷՉ

Քայլական զարգացումներ մեջ դարձան գործունէութեան մասին զբաղած են: Գիտնականները փորձական մեծ եւ փոքր դասարաններու առաջնորդները եղան է օտարութեան մեջ ժողովուրդական դասերու կատարումը: Օտար ախիւր Եւզեան, յամայն հայերէնին չսիրաբանող դասարանը հայ երիտասարդները ազգային մշակութիւնը դիտարկեցին կը կարողին յասկալու մարմնի շարժումներու արտաքին միջոցաւ: Սակայն Աֆիսի հայկական դասարաններու արտաքին մեջ մեկնելու է ոտի եւ լեզուի ընդլայնում: Զանազան մարմնիկ դասեր սկսեցին ազգային դասարաններ մը չի կրճար սահմանափակուի միայն մեկ ունով: Աֆիսի մեջ մեծ շարժում գտան այսու կողմէ արդի (մոտեմ) դասը իր հմային ենթարկելու կոչ աջ անդրական ուղղութիւն ունեցող խումբերն այ: Վկայ անցեալ սարի երեսունի մեջ հիւսիսայնորդ հանդէս եկան Լուս Անճելոսի ճանաչման դասը ակադեմիայի ելույթները, որոնք հայկական եւ դասարանական դասարանի համարներու կողմին յաջողալու տեղ տասն էին ճանի արդիական բնագործունէութեան:

Քայլական վերջին տարիներուն Գայասարի մեջ ծնունդ տան թաղաքի դասարաններում՝ սակայն վրայ խումբ մը, ուր լրջօրէն զբաղի արդի յայտնով: Այս թաղը կը մնայ, միջոցներ այնպիսի գաղութի մը մեջ, որոնք հարկաւորեցին է, այդ ուղղութեան հանի մը դասարաններ: Անցած տարիներուն Գիտնական Բիւնդի ընդունի առիթ ունեցան եմ դիտելու դուրսի տրիպտիկ դասարաններու հարկաւոր Թալիս Պոլսի միջոցով: Մարտի Եւզեանցի եւ Սիբիանցի Պոլսի միջոցով կատարուեցին Սիբիանցի իր «Բողոք» ժամանակակից դասը բացարձակ երեսունի մեջ ելույթներ ունեցան է ճանի անցեալ սարի):

Լիբանանահայ արձանագրող Ջալենը հստակացրել է

Սուրբ Երզնիսի արձանը Սևնայի վանքի մոտ:

Սուրբ Երզնիսի արձանը Սևնայի վանքի մոտ:

«Պատմաբանների հանձնաժողով ստեղծելու Ասկարայի առաջարկը անհեթեթություն է»

Ապրիլի 24-ին Փարիզի Կոմիսսաի առջնին հարող հրապարակում հայտարարել է Ֆրանսիայի մասնաճյուղի մեծ վարչիկ Բիլյարդեն

Ապրիլի 18-ի համարում, հեղելով թուրքական լրատվամիջոցների վրա, «Ազգը» տեղեկացրել էր, որ ապրիլի 24-ին Ֆրանսիայի հետ Մեծ եղեռնի ռեպրեզանտացիոն կոմիտեի նախագահ Ֆրանսիայի մասնաճյուղի, Ֆրանսիական մատնական Մեծ Արևելի օբյեկտի մեծ վարչիկ Կոմիսսաի արձանից հարող Կոմիտեի հրատարակում: Միաժամանակ նշել էր, որ Ֆրանսիայի Մեծ Արևելի օբյեկտի մեծ վարչիկը երկու ամիս առաջ թուրքական այցելելիս, երկու շաբաթ ցերեպայանության ճանաչմանը նույնպես խնդրել էր թուրք մասնաճյուղի առջև:

Երկն «Առաջին» էլ գրել է, որ Ֆրանսիայի ցերեպայանության շաբաթական հասարակական համար արդեն 2-րդ անգամ երեսն են ժամանում եւ Մեծ եղեռնի հուշարձանին ծաղկեպսակ են դնում Ֆրանսիայի վերոհիշյալ օբյեկտի ներկայացուցիչները, որոնց այս անգամ խալվորել է Մեծ Արևելի օբյեկտի փոխնախագահ Անդրե Արը:

Թուրքական Ազգ մասնաճյուղի մեծ օբյեկտի առջև - երկուսը Ֆրանսիայի ցերեպայանության ճանաչմանը նույնպես խնդրել էր, ապրիլի 24-ին ինչպես Փարիզում, այնպես էլ երեսնում Մեծ եղեռնի ռեպրեզանտացիոն կոմիտեի նախագահ ժողով Անտուան Բարտոլի հետ, որը երկուսը էր ունեցել ապրիլի 8-ին: Թուրքական թերթին հաջողվել էր դարձնել, որ Մեծ Արևելի օբյեկտի մեծ վարչիկը Բարտոլի հետ Թուրքիայի հաղթական զարգացումներից անցյալը խնդրեց ինքնակամ, անդրադարձնել էր նաև Մեծ եղեռնին, մասնաճյուղի, «Ասկարայի» հիմնադրումը, մասնաճյուղի, «Ասկարայի» կազմակերպության ճանաչման խնդիր, որը նախատեսված էր ԵՄ-ին Թուրքիայի անդամակցության համար:

Այս անգամի առումով, ավելի քան ուսագրով է եղել մեծ վարչիկ Բիլյարդեն, «Ջաման» վարչությանը, անդեռվապես հանդիմանում էր Եվրոպական ժողովի նախագահ ժողով Անտուան Բարտոլի հետ, որը երկուսը էր ունեցել ապրիլի 8-ին: Թուրքական թերթին հաջողվել էր դարձնել, որ Մեծ Արևելի օբյեկտի մեծ վարչիկը Բարտոլի հետ Թուրքիայի հաղթական զարգացումներից անցյալը խնդրեց ինքնակամ, անդրադարձնել էր նաև Մեծ եղեռնին, մասնաճյուղի, «Ասկարայի» հիմնադրումը, մասնաճյուղի, «Ասկարայի» կազմակերպության ճանաչման խնդիր, որը նախատեսված էր ԵՄ-ին Թուրքիայի անդամակցության համար:

Թեթի փարիզյան ելույթին, որը նա ապրիլի 24-ին ունեցել էր Կոմիսսաի արձանից հարող Կոմիտեի հրատարակում: Ըստ «Ջամանի», Բիլյարդեն նույնպես փրակ էր դարձնել Թուրքիային, ասել էր, որ անհրաժեշտության դեպքում հաղթական զործիչները կարող են դասնաճյուղի վերաբերյալ որոշումներ կայացնել: Եւ իր ելույթն սկսել է. «Ես էլ եմ հայ» արտահայտությամբ, խոստանալով ամեն ինչ անհրաժեշտության դեպքում: Մեծ վարչիկ Բիլյարդեն միաժամանակ խոսել էր սվեյ մասնաճյուղի միջոցով հասնելու 2006-ին Ֆրանսիայի Ազգային ժողովի ընդունած «Ֆրանսիայի ցերեպայանության ուսագրան համար» դասնաճյուղի օրինակի հաստատմանը Սենատում: Եւ ներկայումս տեղյակ էր դառնալ, թե Թուրքիայի այցելելիս, երկուսը Ֆրանսիայի ցերեպայանության ճանաչմանը նույնպես խնդրել էր թուրքական Ազգ մասնաճյուղի մեծ օբյեկտի առջև:

Մեծ վարչիկ Կոմիտեի Բիլյարդեն ներկայումս հիշեցրել էր նաև. «1915-ի իրադարձությունների ուսումնասիրման համար դասնաճյուղի համատեղ հանձնաժողով ստեղծելու» Անկարայի առաջարկը եւ դրա անհրաժեշտությունը: «Կասարյալ անհեթեթություն է: Մի՞թե ինչու դասնաճյուղի հանձնաժողով եմ ստեղծելու օժտելու համար» զազախցիկներ եղել են, թե ոչ հանկուժական ճամբարներում:

< ՇՄՐԱՍՈՐԳՆԵՐ

Ռուս-վրացական հարաբերությունների ճգնաժամ, թե վրաց-աբխազական հարցեր Յուրախանյանի իրողությունը հասկանում է յուրովի

Չնայած հարեան Կրասնոնում մայիսի 21-ին ստանալով են խորհրդարանական ընտրություններ, որոնց արդյունքում արդեն իսկ զգալի տարածում են կան, առաջնահերթ թեմա են մնում վրաց-աբխազական հարաբերությունները՝ ապրիլի 20-ին տեղի ունեցած միջադեպի ֆոնին: Ինչպես հաղորդում են վրացական իշխանությունները, այդ օրը վրաց-աբխազական հակամարտության գոտում ոտակալան ՄԻԳ-29 ինքնաթիռը կործանել է Կրասնոնի ՆԳՆ հետախույզ-անօդաչու ինքնաթիռը: Այդ անօդաչու արդեն երկու հայտարարվեց, որ միջադեպի ինքնաթիռը մասնակցելու համար Կրասնոն կմասնակցի միջազգային ռազմական մի խումբ փորձագետներ եւ դա Կրասնոնի խնդրանքով ու ԵԱԳԿ մասնակցությամբ խորհրդի որոշմամբ:

Իսկ ապրիլի 24-ին Նյույորքյան զրատեղակում ՄԱԿ-ի Անվանագրության խորհուրդը կրկին Կրասնոնի խնդրանքով ճիշտ գումարեց: Կրասնոնի ՄԱԿ-ի ԱԿ-ին մասնակցությունը եւ հայտնել վարչիկի Պոլիցիի Աբխազիայի եւ Չարավային Օսիայի ընկալությանը առաջարկական օգնություն ցույց տալու միջոցներով մեղադրանք հանձնարարականի, ինչպես նաև ապրիլի 20-ի միջադեպի անօդաչու: Ու չնայած ընդհանուր մտածում չի ձեռնարկել Կրասնոնի եւ Աբխազիայի ու Չարավային Օսիայի հետ հարաբերություններում: Այս իրողության դրամատիզմում ՄԱԿ ձգտող Կրասնոնի Արևմտյան հիշեցում էր վրաց-աբխազական եւ վրաց-աբխազական հակամարտությունների կարգավորման հարցում ուժ չկիրառելու ԵԱԳԿ-ի եւ ՄԱԿ-ի առաջարկած փաստաթղթերը չստորագրելու վրացական դիրքորոշման մասին:

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅԱՆՆԱՅԵ

Չինացիները դաշի սվեցին CNN-ին

ՉԺԳ երկու հաղափառներ Նյու Յորկի դասարաններից մեկին հայց են ներկայացրել ընդդեմ ամերիկյան CNN հեռուստաընկերության: Չայցվորները դրա լրագրողների մեղադրանք են չին ազգին վիրավորելու մեղ էր դաշանցում են վճարել 1,3 մլրդ դոլար բարոյական փոխհատուցում յուրաքանչյուր չինացու մեկ դոլարի հավելում:

Այդ մասին հաղորդում է Ռոյթեր զորեղակությունը, վկայակոչելով հոնկոնգյան «Տա կյուն դյաո» թերթի տեղեկությունները: Չայցվորներին զայրացրել են CNN-ի մեկնաբան Կաֆերիի խոսքերը, որ իր երկրում չին աբխազական հարաբերությունները մեծել էր այդ արդարացումը եւ CNN-ից դաշանցել էր մեղադրանքները խնդրելով, որ այդ հեռուստաընկերությունը խոսքերը եւ սերմանում երկրի կառավարության են ժողովրդի միջև:

Բրիտանացի զինվորները կոզնե Կոսովոյի ոստիկաններին

Մեծ Բրիտանիան գրեթե 600 զինվորներից բաղկացած հետեակային զուգնակ կործնողի Կոսովո: Լոնդոնի «Գարդիան» թերթի տեղեկությունների համաձայն, բրիտանացի զինվորականները Կոսովոյի ոստիկաններին մեղ էր օգնելու դաշանցելու հասարակական կարգը այդ ինքնապետական հանրապետության սահմանում:

Մտապնում է, որ բրիտանացի զինվորականները կոսովոյի ոստիկաններին կոզնե մեկ ամսից ոչ ավելի: Բրիտանական զուգնակային զործնողական վերաբերյալ Մեծ Բրիտանիայի խորհրդարանը որոշում էր կրկին ապրիլի 29-ին: Մտապնում է, որ զինվորականները Կոսովո կհասնեն մայիսի վերջերի:

ՀԱՐՈՒԹՅԱՆՆԱՅԵ

Թուրքական մամուլը դասադարձում է Թուրքիայի դրոշի տրոհումը

Արշազանսելու Մեծ եղեռնի զոհերի ռեպրեզանտացիոն կոմիտեի անդամներին

Ամեն անգամ, երբ մոտենում է ապրիլի 24-ը, Թուրքիան սեւեռուն ուսուցչության առաջ էր դարձնում Մեծ եղեռնի զոհերի ռեպրեզանտացիոն կոմիտեի նախագահ Մեծ Արևելի օբյեկտի մեծ վարչիկ Կոմիսսաի արձանից հարող Կոմիտեի հրատարակում: Ըստ «Ջամանի», Բիլյարդեն նույնպես փրակ էր դարձնել Թուրքիային, ասել էր, որ անհրաժեշտության դեպքում հաղթական զործիչները կարող են դասնաճյուղի վերաբերյալ որոշումներ կայացնել: Եւ իր ելույթն սկսել է. «Ես էլ եմ հայ» արտահայտությամբ, խոստանալով ամեն ինչ անհրաժեշտության դեպքում: Մեծ վարչիկ Բիլյարդեն միաժամանակ խոսել էր սվեյ մասնաճյուղի միջոցով հասնելու 2006-ին Ֆրանսիայի Ազգային ժողովի ընդունած «Ֆրանսիայի ցերեպայանության ուսագրան համար» դասնաճյուղի օրինակի հաստատմանը Սենատում: Եւ ներկայումս տեղյակ էր դառնալ, թե Թուրքիայի այցելելիս, երկուսը Ֆրանսիայի ցերեպայանության ճանաչմանը նույնպես խնդրել էր թուրքական Ազգ մասնաճյուղի մեծ օբյեկտի առջև:

Մեծ վարչիկ Կոմիտեի Բիլյարդեն ներկայումս հիշեցրել էր նաև. «1915-ի իրադարձությունների ուսումնասիրման համար դասնաճյուղի համատեղ հանձնաժողով ստեղծելու» Անկարայի առաջարկը եւ դրա անհրաժեշտությունը: «Կասարյալ անհեթեթություն է: Մի՞թե ինչու դասնաճյուղի հանձնաժողով եմ ստեղծելու օժտելու համար» զազախցիկներ եղել են, թե ոչ հանկուժական ճամբարներում:

Մեծ վարչիկ Կոմիտեի Բիլյարդեն ներկայումս հիշեցրել էր նաև. «1915-ի իրադարձությունների ուսումնասիրման համար դասնաճյուղի համատեղ հանձնաժողով ստեղծելու» Անկարայի առաջարկը եւ դրա անհրաժեշտությունը: «Կասարյալ անհեթեթություն է: Մի՞թե ինչու դասնաճյուղի հանձնաժողով եմ ստեղծելու օժտելու համար» զազախցիկներ եղել են, թե ոչ հանկուժական ճամբարներում:

Մեծ վարչիկ Կոմիտեի Բիլյարդեն ներկայումս հիշեցրել էր նաև. «1915-ի իրադարձությունների ուսումնասիրման համար դասնաճյուղի համատեղ հանձնաժողով ստեղծելու» Անկարայի առաջարկը եւ դրա անհրաժեշտությունը: «Կասարյալ անհեթեթություն է: Մի՞թե ինչու դասնաճյուղի հանձնաժողով եմ ստեղծելու օժտելու համար» զազախցիկներ եղել են, թե ոչ հանկուժական ճամբարներում:

ին հաղափառության անհաջողակ ռազմաարձան, Մեծ Արևելի օբյեկտի առաջ էր դարձնում Մեծ եղեռնի զոհերի ռեպրեզանտացիոն կոմիտեի նախագահ Մեծ Արևելի օբյեկտի մեծ վարչիկ Կոմիսսաի արձանից հարող Կոմիտեի հրատարակում: Ըստ «Ջամանի», Բիլյարդեն նույնպես փրակ էր դարձնել Թուրքիային, ասել էր, որ անհրաժեշտության դեպքում հաղթական զործիչները կարող են դասնաճյուղի վերաբերյալ որոշումներ կայացնել: Եւ իր ելույթն սկսել է. «Ես էլ եմ հայ» արտահայտությամբ, խոստանալով ամեն ինչ անհրաժեշտության դեպքում: Մեծ վարչիկ Բիլյարդեն միաժամանակ խոսել էր սվեյ մասնաճյուղի միջոցով հասնելու 2006-ին Ֆրանսիայի Ազգային ժողովի ընդունած «Ֆրանսիայի ցերեպայանության ուսագրան համար» դասնաճյուղի օրինակի հաստատմանը Սենատում: Եւ ներկայումս տեղյակ էր դառնալ, թե Թուրքիայի այցելելիս, երկուսը Ֆրանսիայի ցերեպայանության ճանաչմանը նույնպես խնդրել էր թուրքական Ազգ մասնաճյուղի մեծ օբյեկտի առջև:

Մեծ վարչիկ Կոմիտեի Բիլյարդեն ներկայումս հիշեցրել էր նաև. «1915-ի իրադարձությունների ուսումնասիրման համար դասնաճյուղի համատեղ հանձնաժողով ստեղծելու» Անկարայի առաջարկը եւ դրա անհրաժեշտությունը: «Կասարյալ անհեթեթություն է: Մի՞թե ինչու դասնաճյուղի հանձնաժողով եմ ստեղծելու օժտելու համար» զազախցիկներ եղել են, թե ոչ հանկուժական ճամբարներում:

Մեծ վարչիկ Կոմիտեի Բիլյարդեն ներկայումս հիշեցրել էր նաև. «1915-ի իրադարձությունների ուսումնասիրման համար դասնաճյուղի համատեղ հանձնաժողով ստեղծելու» Անկարայի առաջարկը եւ դրա անհրաժեշտությունը: «Կասարյալ անհեթեթություն է: Մի՞թե ինչու դասնաճյուղի հանձնաժողով եմ ստեղծելու օժտելու համար» զազախցիկներ եղել են, թե ոչ հանկուժական ճամբարներում:

Մեծ վարչիկ Կոմիտեի Բիլյարդեն ներկայումս հիշեցրել էր նաև. «1915-ի իրադարձությունների ուսումնասիրման համար դասնաճյուղի համատեղ հանձնաժողով ստեղծելու» Անկարայի առաջարկը եւ դրա անհրաժեշտությունը: «Կասարյալ անհեթեթություն է: Մի՞թե ինչու դասնաճյուղի հանձնաժողով եմ ստեղծելու օժտելու համար» զազախցիկներ եղել են, թե ոչ հանկուժական ճամբարներում:

ՀԱՐՈՒԹՅԱՆՆԱՅԵ

